

DENKEND AAN EUROPA

Verkiezingsprogramma Europees Parlement 2019 – 2024

INHOUDSOPGAVE

4	Voorwoord Tunahan Kuzu
6	Voorwoord Ayhan Tonca
8	1 <i>DENKend aan een Inclusief Europa</i>
10	2 <i>DENKend aan een Solidair Europa</i>
12	3 <i>DENKend aan een Internationaal Europa</i>
15	4 <i>DENKend aan een Duurzaam Europa</i>
18	5 <i>DENKend aan een Daadkrachtig Europa</i>

Voorwoord Tunahan Kuzu

Uit de ruïnes en vijandschap van de Tweede Wereldoorlog rees in 1957 een belofte van vrede en welvaart. Met de stellige overtuiging dat het Europese continent nooit meer gegijzeld mag worden door oorlog en tegenspoed, sloten landen de handen ineen om zich in te zetten voor gedeelde idealen: de geboorte van de Europese gedachte van vrede en welvaart en de Europese Unie.

Inmiddels zijn wij zestig jaar verder. De Europese Unie heeft ontegenzegelijk bijgedragen aan een grotere welvaart voor alle Europese landen en vrede op ons prachtige continent. De handel in Europa en met Europa bloeit en de slagvelden van het verleden zijn veranderd in een vredelievende unie.

Toch leven wij in een tijd waarin eensgezindheid en gelijkheid onder druk zijn komen te staan, en de Europese gedachte aan draagvlak heeft ingeboet. Het gevoel van eenheid staat onder druk met het

toenemende sentiment van haat en uitsluiting. We zien dat mensen in Europa worstelen en bezorgd zijn over de aanhoudende negatieve berichtgeving over de multiculturele samenleving; eenzijdige beeldvorming suggererend dat mensen die er anders uitzien gevvaarlijk zijn voor de eigen identiteit. In te veel Europese landen voert xenofoob rechts de boventoon.

Door ongelijk verdeelde welvaart wordt de groep aan de top rijker, terwijl een steeds groter wordende groep (werkende) armen in een uitzichtloze positie verkeert. De Europese gedachte heeft aan draagvlak ingeboet door een bureaucratische bestuursvorm die zich met teveel bemoeit en waarin velen zich niet herkennen.

Nu is de tijd om de Europese gedachte van draagvlak te voorzien en de principes van eenheid en eerlijke verdeling van welvaart hoog te houden. In een veranderende wereld waarin

traditionele bondgenootschappen steeds minder vanzelfsprekend zijn, moet Europa een eenheid vormen.

Eenheid is niet mogelijk als we andere groepen in de samenleving demoniseren of hun menselijke waardigheid ontnemen. Ik roep daarom iedereen op om samen met DENK te staan voor een Europese Unie met plek voor alle Europeanen, zonder haat, discriminatie of racisme.

Ik vraag daarom iedereen om samen met DENK te werken aan een Europese Unie die werkt voor alle

Europeanen, door welvaart eerlijker te verdelen, te staan voor onderlinge solidariteit en zelfverrijking aan de top tegen te gaan.

Ik doe daarom een beroep op iedereen om samen met DENK de Europese gedachte weer overtuiging en draagvlak te geven, door het Europese bestuur grondig te hervormen en te werken aan eensgezindheid binnen onze mooie Unie.

Stem op 23 mei op een Europa van ons allemaal!

Stem op 23 mei op DENK!

Tunahan Kuzu – Politiek Leider DENK

Voorwoord Ayhan Tonca

Wij kiezen, wij bepalen

Op 23 mei 2019 mogen wij zelf bepalen hoe wij verder gaan met Europa. Wij kiezen dan de Nederlandse leden van het Europees Parlement. Het Europees parlement heeft (gedeelde) zeggenschap over tal van belangrijke zaken: hoeveel geld geeft de Europese Unie uit en waaraan? Welke verdragen worden er gesloten en aan welke Europese wetten worden wij gebonden?

Nederland binnen Europa

Met de Rotterdamse haven en luchthaven Schiphol op ons grondgebied zijn wij een belangrijk verbindingspunt voor Europa. Deze levert een grote bijdrage aan onze welvaart en werkgelegenheid.

Volgens het Centraal Planbureau is het nationaal inkomen van Nederland gestegen dankzij afspraken over vrijere handel. Met het wegvallen van de grenzen binnen Europa is een aantrekkelijk investerings- en bedrijfsklimaat ontstaan en is onze economie gestimuleerd. Regelgeving wordt steeds eenduidiger in Europa. Nederlanders zijn vrij om te reizen, te wonen en te werken binnen Europa. Ook behoort het omwisselen van valuta tot het verleden.

Europa dient naast ons economische belang ook de veiligheid van ons land. Onderlinge strijd met een militaire afloop ligt ver in het verleden. De rust die wedergekeerd is op ons continent is

van grote waarde voor de ontwikkeling van ons als Europeanen. Door een verenigd Europa zijn wij in staat om landoverschrijdende problematiek het hoofd te bieden, zoals klimaatverandering en de relatie met landen buiten Europa.

Inclusiviteit, veiligheid, buitenlandbeleid, klimaat en welvaart zijn belangrijke zaken die wij met onze bondgenoten binnen Europa kunnen verwezenlijken.

Ayhan Tonca – Lijsttrekker DENK Europa

1 DENKend aan een Inclusief Europa

Een gevoel van verbondenheid en solidariteit is noodzakelijk binnen en tussen landen. Minstens even belangrijk zijn de principes van gelijkwaardigheid, verbondenheid, verantwoordelijkheid, emancipatie, diversiteit en inclusiviteit. In die zin zijn wij allen Europeanen.

DENK staat voor een Europa van sovereiniteit in verscheidenheid. Daarom is interculturaliteit nodig met als uitgangspunt dat de verschillende levende culturen naast elkaar kunnen bestaan, elkaar wederzijds zullen beïnvloeden, zonder echter geheel te verdwijnen.

DENK ziet een Europa waar diverse vormen van haat hoogtij vieren. Dit staat haaks op de waarden en het gedachtegoed van de Europese Unie. Deze waarden staan vooral onder druk door opkomende bewegingen binnen de Europese landen. Denk bijvoorbeeld aan het repressieve regime in Hongarije, en ook de rechts-populisten

en rechtsextremisten, zoals de PVV in Nederland, Vlaams Belang in België, Front National in Frankrijk, Lega Nord in Italië, Vox in Spanje en de AfD in Duitsland.

Er moet in Europa werk gemaakt worden van de bestrijding van discriminatie en racisme. Bij de overheid (bv. de arbeidsinspectie), de politie en de rechterlijke macht dient voldoende capaciteit ingezet te worden om discriminatie daadwerkelijk te bestrijden. Daarom moet onderzocht worden of een Europees Anti-Discriminatie handhavingsinstituut een nuttige toevoeging kan zijn op de nationale organen die er al zijn. Mogelijk kunnen deze taken worden ondergebracht bij de op te richten Europese Arbeidsautoriteit of het op te richten Europees Openbaar Ministerie. Het Europees Hof van de Rechten van de Mens moet meer menskracht en middelen krijgen om discriminatiezaken in behandeling te nemen. Landen die discriminatie niet voldoende bestrijden, krijgen sancties

opgelegd, betalen een Europese Anti Racisme Taks, of kunnen door een artikel 7 procedure hun stemrecht in de Europese Raad kwijtraken.

- **DENK is voor meer middelen voor het Europees Hof van de Rechten van de Mens.**
- **DENK is voor het invoeren van een Europese Anti Racisme Taks (EART)**

De Europese waarden kunnen wij alleen koesteren als wij ons bewust worden van zaken in Europa die verdeeldheid bevorderen. Het is van belang om te komen tot een verbindend ideaal voor Europa. Om dit voor de komende generaties te faciliteren dient interculturaliteit en de gedeelde geschiedenis geïnstitutionaliseerd te worden in het curriculum van het onderwijs.

Zo dienen ook niet westerse invloeden gewaardeerd te worden. Met het besef dat onze toekomst is verbonden met het

lot van mensen aan de andere kant van de wereld. Dát is het culturele bewustzijn dat Europa tegenover de culturele, etnische en xenofobische vormen van nationalisme dient te plaatsen, die de laatste jaren terrein hebben gewonnen.

- **DENK is voor intercultureel bewustzijn in Europa**

Europa heeft als continent impact op de wereld. Europa is een voorloper op het gebied van mensenrechten. Er is ruimte voor verbetering op dit terrein. Waar het gaat om de groei van afrofobie in Europa en zelfs afrohaat in bijvoorbeeld Tsjechië en Italië. Onwetendheid en het uitblijven van daadwerkelijke gelijkwaardigheid creëren een voedingsbodem voor deze haat.

Veel Europese landen kennen een koloniaal- en slavernijverleden. Erkenning van dit verleden is essentieel voor een daadwerkelijk rechtvaardig Europa.

- **DENK pleit voor een expliciete erkenning van en excuses voor het koloniaal- en slavernijverleden van Europa.**

Racisme en de fundamentele rechten van mensen van Afrikaanse herkomst zijn onlangs door het Europees Parlement erkend door middel van een resolutie. Deze resolutie roept de EU-lidstaten op om beleid te ontwikkelen welke de positie van deze groepen bevordert. Erkenning is belangrijk, doch niet voldoende.

- **DENK pleit voor maatregelen om de positie van mensen van Afrikaanse herkomst in Europa te verbeteren.**

2 DENKend aan een Solidair Europa

Migratie is van alle tijden. Het huidige Europa is gevormd door de culturele, religieuze en sociaaleconomische diversiteit, het gevolg van eeuwen-lange wereldwijde migratie.

Regionale conflicten, falende staten, klimaatverandering, en Europese integratie leiden tot grote en diverse migratiestromen naar Europa en binnen Europa.

Asielbeleid

De aanhoudende conflicten in de wereld dwingen steeds meer mensen te vluchten. Het overgrote deel van de vluchtelingen zoekt veiligheid in de eigen regio. Toch riskeren veel vluchtelingen hun leven met de overtocht naar Europa. Het legt pijnlijk bloot dat er een noodzaak is om te komen tot betere afspraken over het Europese asielbeleid. Afspraken zijn nodig om mensensmokkelaars aan te pakken en de rechten van vluchtelingen te waarborgen. Daarnaast dienen er afspraken gemaakt

te worden om de grondoorzaken van de vluchtelingenstroom weg te nemen en te werken aan een mogelijke veilige en humane terugkeer.

Wij houden vast aan het VN-Vluchtelingenverdrag en verlenen geen steun aan EU-beleid dat daarmee in strijd is. Dit betekent dat asielzoekers niet mogen worden teruggestuurd naar landen waar zij gevaar lopen. Ook dient de EU te werken aan veilige vluchtroutes voor mensen in oorlogsgebieden. Daarnaast dient de EU het UNHCR te ondersteunen in het uitvoeren van het hervestigingsprogramma.

Het Europees migratiebeleid dient zodanig hervormd te worden dat vluchtelingen overal in Europa dezelfde kwalitatieve bescherming krijgen. Europa dient menswaardiger beleid te voeren op het gebied van vluchtelingen, een waardige opvang van asielzoekers en een eerlijke spreiding van vluchtelingen

over Europa. Het niet naleven van het Europees asielbeleid dient streng bestraft te worden.

Arbeidsmigratie

De economische groei en het welvaartsniveau van Europa worden geraakt door een krimpende beroepsbevolking en doordat een groter aandeel van de beschikbare middelen opgaat aan de zorg voor ouderen. Migranten kunnen een belangrijke rol vervullen in het oplossen van de toenemende vergrijzing van Europa.

Een inclusief en eensgezind Europa stimuleert mobiliteit binnen Europa. De vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverlening vormen hoekstenen van een interne markt en waarborgen mobiliteit van bedrijven en beroepsbeoefenaars binnen de gehele EU. Wederzijdse erkenning van diploma's is belangrijk om deze mobiliteit verder te stimuleren. Er dient gewerkt

te worden aan wederzijdse erkenning van beroepsopleidingen, beroepsvaardigheidsbewijzen en studieresultaten.

- DENK is voor een menswaardig Europees migratiebeleid
- DENK is voor een eerlijke verdeling van vluchtelingen over Europa
- DENK is voor een snelle en duurzame oplossing voor vluchtelingenkinderen
- DENK is voor zware straffen voor Europese landen, die ten onrechte hun grenzen sluiten voor vluchtelingen zoals Hongarije.
- DENK is voor het herzien van de Dublinverordening

3 DENKend aan een Internationaal Europa

Buitenland

De internationale gemeenschap vertrouwt het morele leiderschap van de VS niet meer. Het grootste gevaar voor de democratie, is het verlies van morele integriteit. Hier is een rol weggelegd voor de Europese Unie. Het is tijd dat de EU op de voorgrond treedt en de rest van de wereld met zich meetrekt. Hiervoor dient er een daadkrachtig en eensgezind Europa te komen dat gezamenlijk optreedt tegen onrecht in de wereld.

Het Verdrag van Lissabon bepleit een meer eensgezind en samenhangend Europees buitenlands beleid. Een sterk buitenlandbeleid betekent ook dat de EU met één stem dient spreken op het wereldtoneel; spreken met één stem in de veiligheidsraad van de VN. De EU dient te pleiten voor een permanente zetel voor Europa binnen de VN-Veiligheidsraad.

De VS ontspint mogelijk een handelsoorlog met de EU, trekt zich terug uit de Iran-deal en het Klimaatakkoord van Parijs. De EU dient daarom haar eigen koers te varen en één lijn te trekken. Er is een grotere rol weggelegd voor de EU binnen de geopolitieke arena, onder meer in het veiligstellen van vrede en veiligheid in de wereld. De EU kan zich ontwikkelen tot een belangrijke leider op het wereldtoneel.

De Europese Unie dient zich sterk te maken voor een substantiële sociaaleconomische transformatie van Noord-Afrika. Er dient een doelgericht Europees stabilisatieplan te komen. Europa dient niet over, maar met Afrika te praten. Er dient een betere samenwerking te komen met Afrikaanse landen en de Afrikaanse Unie met de belangen van de Afrikaanse en Europese burger als uitgangspunt. Niet met een neokoloniale benadering, maar als een gelijkwaardige gesprekspartner. De Afrikaanse Unie is

voor de Afrikaanse regio de voornaamste gesprekspartner.

De staat Palestina dient erkend te worden door de EU. Van de 193 VN-lidstaten hebben slechts 137 dat gedaan, onder hen maar 9 EU-lidstaten. Door Palestina te erkennen, bevestigt Europa het recht van de Palestijnse burger op zelfbeschikking, vrijheid en waardigheid. Het draagt bovendien bij aan het behoud van de twee-statenoplossing.

De Europese Unie dient Israël op te roepen de bezetting van alle Palestijnse gebieden onmiddellijk te beëindigen, de muur op Palestijnse gebieden af te breken, de economische blokkade van Gaza op te heffen en zich terug te trekken uit de vanaf 1967 bezette gebieden, inclusief Oost-Jeruzalem. De EU erkent de Israëlische annexatie van Oost-Jeruzalem niet. De annexatie is een ernstige schending van het internationaal recht en ondermijnt

de twee-statenoplossing. Blijft Israël het internationaal recht schenden dan dient de EU het associatieverdrag tussen de EU en Israël op te schorten.

Een heet hangijzer in de diplomatieke relaties met China is de situatie van de Oeigoeren. De EU dient er op aan te dringen dat China direct alle heropvoedingskampen sluit. Tevens dient de EU zich hard te maken voor de vrijlating van de naar schatting miljoen moslims die vast worden gehouden in deze politieke heropvoedingscentra. Het Chinese regime dient ter verantwoording te worden geroepen voor de mensenrechtenschendingen die zij hebben begaan jegens de Oeigoeren.

De Europese Unie moet zich bekommeren om de volledige en gelijkwaardige toekenning van burgerrechten aan de Rohingya. De Europese Unie zet zich in voor het vervolgen van de Myanmarese overheid voor misdaden tegen de mensheid.

In Yemen voltrekt zich nu de grootste humanitaire crisis ter wereld. Europa

mag zijn ogen hiervoor niet sluiten. Saoedi Arabië, als leider van de coalitie in de oorlog tegen Yemen, dient ter verantwoording geroepen te worden.

- **DENK is voor een Europees stabilisatieplan voor Noord-Afrika**
- **DENK is voor Europese erkenning van Palestina en een twee-statenoplossing volgens de afgesproken grenzen van 1967**
- **DENK is voor het onmiddellijk sluiten van de Chinese heropvoedingskampen in Xinjiang en voor de vrijlating van de naar schatting een miljoen moslims die vast worden gehouden in deze politieke heropvoedingscentra**
- **DENK is voor het toe kennen van volledige en gelijkwaardige burgerrechten van de Rohingya-bevolking in Myanmar.**

Defensie

De samenwerking tussen EU-lidstaten op militair vlak is toe aan betere en intensievere samenwerking. Door de taken onder EU-landen te verdelen krijgen we een efficiënte Defensie-Unie

en een verbeterde militaire mobiliteit. Zo kan de Europese Unie crises beter voorkomen, missies efficiënter ontplooien en sneller reageren op crises. Militair ingrijpen dient wel alleen gericht te zijn op het voorkomen en niet creëren van conflicten. Zinloze interventies mogen niet onder valse voorwendselen worden gelegitimeerd.

De meeste gewapende conflicten in deze tijd zijn intra-staatelijk. Onder meer door de rol van niet-statelijke actoren zijn deze conflicten complex van karakter. Bovendien is er door het veranderde politieke klimaat meer internationale bemoeienis. De afwezigheid van effectief staatsgezag en functionerende staatsinstellingen zorgen voor onbekende humanitaire noedsituaties en vluchtelingenstromen. Een gehele regio kan hierdoor destabiliseren, wat weer gevolgen kan hebben voor het Europese continent. De Europese Unie zal daarom civiele en diplomatische missies blijven ondernemen.

De inzet moet berusten op een gedegen analyse van de veiligheidssituatie en

van de gewenste rol van de EU.

De EU moet zich inzetten voor het opbouwen van democratische rechtsstaten en niet het afbreken ervan.

Europese soldaten dienen samen de vrede te bewaken. Daarom is het van belang dat er een snel inzetbaar Europees leger komt. Wel onder de voorwaarde dat dit transparant en onder toezicht gebeurt.

- DENK is voor een Europees Leger: soevereiniteit ligt bij de lidstaten
- DENK is voor het per direct stoppen van het leveren van materiële en financiële steun aan groeperingen met terroristische motieven

4 DENKend aan een Duurzaam Europa

Klimaat en Duurzaamheid

De strijd tegen klimaatverandering is een strijd die we alleen gezamenlijk kunnen winnen. De Europese Unie moet er op toezien dat de bindende afspraken die zijn gemaakt in het Parijs Klimaatakkoord worden nageleefd door de lidstaten.

Het EFSI dient meer te investeren in duurzame energie en klimaat. Het aandeel duurzame energie dient in 2030 te zijn gestegen naar 40%. Daarvoor dient er geïnvesteerd te worden in projecten op het gebied van schone energie. Door Europese energiebedrijven dient er een minimum aandeel aan schone energie aangeboden te worden. Dit minimum zou in het startjaar moeten worden vastgesteld op het huidige aandeel duurzame energie. De energiebedrijven dienen te voldoen aan deze minimumeis en zullen duurzame energie moeten inkopen. De kosten van de energietransitie dienen neergelegd te worden waar deze ontstaan. De vervuiler betaalt. Dat zijn de grote

bedrijven, niet de Europese burgers. Deze grote bedrijven zijn als eerste aan zet en dienen hier hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen.

Klimaatverandering is een wereldprobleem. Dit probleem kunnen wij, als Nederland (0,4% van de werelduitstoot), niet alleen aanpakken. Er moet daarom een mechanisme komen om alle landen hierin te betrekken. Zo lang dit er niet is, moeten er in Nederland geen megalomane en peperdure plannen worden uitgevoerd.

Het is bovendien verstandig om te investeren in klimaatadaptatie (aanpassen van waterkeringen, afwateringssystemen en groene daken). Thermische energie, die ontstaat door de opwarming, zou zo veel mogelijk omgezet moeten worden in kinetische energie. Bij het klimaat- en energiebeleid moet altijd de menselijke maat voor ogen gehouden worden. Het draagvlak voor milieu- en energiebeleid, dat leidt tot

steeds hogere kosten, in de vorm van een hogere energierekening en allerlei ecotaksen, is broos en kan snel verdwijnen.

Het klimaat- en energiebeleid dient daarom zowel solidair als rechtvaardig te zijn. Dit betekent dat de kosten ervan gedragen moeten worden door de grote bedrijven in de rijkere landen, oftewel door het grootkapitaal. Rijkere landen hebben in het verleden relatief veel uitgestoten en zullen dus ook ruimte moeten geven aan ontwikkelingslanden om te groeien en te helpen in de energietransitie.

- **DENK wil forse stijging van het aandeel duurzame energie, naar 40% in 2030, door middel van een verplicht aandeel duurzame energie bij energiebedrijven**
- **DENK wil dat de kosten van de energietransitie eerlijk verdeeld worden: de burgers en de zich ontwikkelende landen moeten worden ontzien**

- DENK wil klimaatmitigatie én klimaatadaptatie: er moet steeds goed gekeken worden wat kostenefficiënt en haalbaar is in internationaal verband, het accent zal steeds meer op klimaatadaptatie moeten komen te liggen**

Mobiliteit en innovatie

Door de landbouwsubsidies in Europa, ca. 60 miljard euro per jaar, drastisch te verminderen, ontstaat er meer ruimte voor andere uitgaven. Er kan dan meer geld naar innovatie en onderzoek in het kader van *Horizon 2020*, waaronder wetenschap op topniveau, industrieel leiderschap en maatschappelijke uitdagingen.

High Performance Computing, Erasmus+, de Digitale Agenda en de Connecting Europe Facility behoeven meer budget. Het industrieel ontwikkelingsprogramma voor de Europese defensie kan worden geïntensiveerd. Dit geldt ook voor het Europese onderzoek naar brandstofcellen en waterstof, die leiden tot een verduurzaming van de mobiliteit. Op deze manier kan naast de Innovatie Unie ook een Mobiliteits Unie worden gerealiseerd.

DENK wil een open en vrij Europa, niet alleen op papier, ook in de praktijk. Het is van belang dat vrij verkeer van goederen en personen een realiteit wordt voor alle Europese burgers. Daarom dienen binnen de EU tolwegen en vignetverplichtingen uitgefaseerd te worden.

Dit geldt ook voor het vliegverkeer. Het verduurzamen van de luchtvaart, zoals de doorontwikkeling van bio-kerosine en synthetische kerosine dient hoog op de agenda te komen. Er komt steun voor een uitbreiding van het *Clean Sky programma*, dat zich inzet voor de vergroening van de luchtvaart.

Voor het vliegverkeer dienen er nog meer alternatieven te worden ontwikkeld. Deze kunnen gevonden worden in de verbetering, uitbreiding en modernisering van de spoorwegen. Zo kan de herintroductie van de nachttrein, die er vroeger was, een serieus alternatief zijn voor het vliegen. Hiervoor dienen financiële middelen ter beschikking te worden gesteld vanuit de *Connecting Europe Facility*.

Vooralsnog is er ruimte voor verbetering van de spoorverbindingen tussen landen onderling. Een minimale frequentie van treinverkeer tussen grote steden dient ingevoerd te worden. Dit geldt bijvoorbeeld voor de lijn *Venlo-Düsseldorf, Arnhem-Düsseldorf* en de lijn *Terneuzen-Gent*. Op deze manier wordt de internationale bereikbaarheid versterkt, wat goed is voor de mobiliteit en de economie. De *IJzeren Rijn*, een spoorlijn tussen België, Nederland en Duitsland, dient weer in bedrijf genomen te worden.

Europa kent een aantal internationale Intercity- en hogesnelheidsverbindingen, die aantrekkelijk gemaakt dienen te worden voor dagelijks reizigersvervoer. Dit zijn onder andere de *IC Brussel*, de *IC Berlijn*, de *ICE Frankfurt/Basel*, de *Thalys* en de *Eurostar*. Deze verbinden onder andere Amsterdam, Brussel, Parijs en Londen met elkaar. Dit kan gerealiseerd worden door de kosten van de treintickets drastisch te verlagen. Er dient gestreefd te worden naar een prijsharmonisatie van treintickets binnen Europa om treinverkeer te bevorderen.

- DENK wil dat de vrijheid van personenverkeer zoveel mogelijk daadwerkelijk in de praktijk wordt gebracht
- DENK wil af van alle tolwegen en vignetten in Europa
- DENK wil geen vliegtaks op Europees niveau
- DENK wil betere spoorverbindingen tussen de landen van Europa

5 DENKend aan een Daadkrachtig Europa

Financieel

De financiële crisis van 2008 en de Griekse schuldencrisis van 2011 hebben Nederland en Europa hard geraakt. Momenteel vindt er in Europa een discussie plaats over een hervorming van de EMU, met als doel om deze meer toekomstbestendig te maken. Door de val van Wallstreet in de VS is de financiële crisis overgewaaid naar Europa. Daarom is het verstandig om te kiezen voor een eigen economische koers en minder afhankelijkheid van de koers van de dollar.

Solidariteit kan niet zonder een degelijke financiële basis. Er dient op een efficiënte manier omgegaan te worden met de beschikbare budgetten en overmatig geld lenen moet vermeden worden. De EMU-normen dienen aangescherpt te worden en gekoppeld te worden aan de conjunctuur. In tijden van hoogconjunctuur dient er niet gestreefd te worden naar begrotingsevenwicht, maar naar een overschot van 1% van het BBP. In tijden van laagconjunctuur

dient het huidige maximale tekort van 3% gehandhaafd te worden. Zo ontstaat er ruimte voor een anticyclisch beleid, waarmee recessies sneller kunnen worden opgevangen.

Er dient gestreefd te worden naar een maximale begrotingsschuld van 60% van het BBP. Dit dient te gebeuren op een sociale manier. De manier waarop in Griekenland in de jaren 2010-2015 met de botte bijl is bezuinigd op sociale voorzieningen, is Europa onwaardig.

Er moet onderzocht worden of de Griekse staatsschuld omgezet kan worden in Europese voorwaardelijke eeuwigdurende obligaties, die als een nieuw ruilmiddel kunnen worden ingezet in de Europese economie. Op deze manier wordt de Griekse schuldenproblematiek verlicht. Als Griekenland uiteindelijk herstelt en een nader te bepalen welvaartsniveau bereikt, kunnen deze sociale obligaties weer inbaar worden gemaakt.

- **DENK is voor solide financiën en streeft naar een overschot op de begroting**
- **DENK is tegen potverteren en het opbouwen van steeds meer staatschulden**
- **DENK is voor verantwoorde solidariteit en een rechtvaardige oplossing voor de Grieken**

Het Europees Stabilisatiemechanisme kan omgevormd worden naar een Europees Monetair Fonds. Zo kan het IMF, dat met haar strenge financiële stabilisatie- en bezuinigingsprogramma's al een aantal landen in problemen heeft gebracht, in ieder geval binnen Europa op afstand worden gehouden. Europees toezicht op grote banken is goed, maar de Europese Rekenkamer moet wel toegang hebben tot de Europese Centrale Bank (ECB). Zo kan de rechtmatigheid van de bestedingen worden gecontroleerd. Er hoeft geen Europees systeem voor depositogarantieregelingen (EDIS) te komen. Landen kunnen dit prima zelf. Net als we onze eigen pensioenen,

sociale zekerheid, woningcorporaties en belastingen het beste zelf kunnen regelen.

Brexit

Het is betreurenswaardig dat Groot-Brittannië de Europese Unie wil verlaten. Veel landen willen lid worden van de EU, maar in Groot-Brittannië heeft een meerderheid van 52% van de bevolking zich in 2016 juist uitgesproken voor het verlaten van de Unie. Het Brexit proces is tot nu toe zeer chaotisch verlopen, omdat in Groot-Brittannië uiteenlopende wensen leven over het proces van uittreding en de toekomstige handelsrelatie. Sommigen willen daarbij de huidige douane-unie en de interne markt, al dan niet tijdelijk of alleen voor Noord-Ierland, gehandhaafd blijft. Anderen willen een heel nieuw handelsverdrag, zoals de Europese Unie in 2016 heeft afgesloten met Canada (CETA).

Het sluiten van handelsverdragen blijft een bevoegdheid van de Europese Commissie. Voor het niet-handelsgedeelte van deze verdragen

blijft ook instemming nodig van de nationale parlementen. Eventuele nieuwe handelsverdragen kunnen niet aan een referendum worden onderworpen. Dit, overigens nuttige democratische instrument, leent zich niet voor jarenlange besluitvorming over ingewikkelde juridische verdragsteksten.

Voor Groot-Brittannië ligt er een terugtrekkingsakkoord en een politieke verklaring. Een toekomstig handelsakkoord dient er nog te komen. De Europese Commissie heeft de rechten van haar 3 miljoen burgers en bedrijven in Groot-Brittannië grotendeels veiliggesteld. Dit geldt ook voor de 1,2 miljoen Britten, die in de EU-landen blijven wonen. Toch zal een ruwe Brexit grote en negatieve gevolgen hebben voor de Britse en Europese economie. Douaneformaliteiten en andere administratieve belemmeringen zijn uiteindelijk altijd slecht voor de handel en de economie.

Voor de periode 31 oktober 2019 tot 31 december 2020 geldt een overgangsperiode waarin

Groot-Brittannië gebonden is aan de Europese regelgeving, zonder stemrecht in Brussel. Dit is dus precies het tegenovergestelde van wat de voorstanders van de Brexit wilden. Een alternatief kan zijn dat Groot-Brittannië voor onbepaalde tijd lid blijft van de douane-unie en de interne markt. Groot-Brittannië zal dan ongeveer dezelfde status krijgen als Zwitserland en Noorwegen.

Tussen een voorlopig en een definitief voorstel voor uittreding dient er tenminste één parlementsverkiezing te hebben plaatsgevonden. Een uittredingsprocedure is daarmee vergelijkbaar aan een Grondwetswijziging in Nederland.

- **DENK beschouwt de uittreding van Groot-Brittannië als een verlies, en wil dat de negatieve gevolgen hiervan zo veel mogelijk voorkomen worden**
- **DENK wil dat toekomstige uittredingen ordelijker verlopen en slechts mogelijk zijn in twee lezingen met daartussenin parlementsverkiezingen**

Uitbreiding Europese Unie

Verdere uitbreiding van de Europese Unie is voor DENK altijd een optie, mits er aan de voorwaarden voor toetreding voldaan wordt. Wat DENK betreft moet Europa toetreding (of niet) niet eindeloos boven de markt laten bungelen. Dat is niet goed voor de samenwerking onderling en voor de burgers van Europa en de betrokken landen. Daarom pleit DENK voor een definitieve beslissing met betrekking tot de toetreding van de westelijke Balkanlanden en Turkije. Ook dient Europa te kijken naar de mogelijkheden voor visumliberalisatie voor landen waar veel handel mee gedreven wordt zoals Turkije en landen met een gedeelde geschiedenis en daarmee een oceaان overstijgende verbintenis zoals Suriname.

- DENK is voor visumliberalisatie met Turkije en toetreding tot Europa van de westelijke Balkanlanden en Turkije indien aan de voorwaarden voldaan is.

Op de korte termijn vindt DENK dat Europa een oplossing dient te vinden voor de situatie aan de grenzen van Europa. De problemen met corruptie spelen al jaren en worden onvoldoende opgepakt. Dit probleem raakt ook Nederlandse vakantiegangers, die structureel worden geïntimideerd en afgezet door grensbewakers. Het wordt tijd dat Europa werk maakt van het aanpakken van de hardnekkige corruptie zoals in Bulgarije.

- DENK is voor een harde aanpak van corruptie aan de buitengrenzen van Europa.

Voor vragen over het verkiezingsprogramma kunt u mailen naar:
europa@bewegingdenk.nl

DENK EUROPA

#IKSTEMDENK
23 mei 2019

DENK behoudt zich alle intellectuele eigendomsrechten en andere rechten voor met betrekking tot alle in dit verkiezingsprogramma aangeboden informatie (waaronder alle teksten, grafisch materiaal en logo's). De informatie in dit verkiezingsprogramma is uitsluitend bedoeld als algemene informatie en is richtinggevend voor de politieke activiteiten van DENK in de periode 2019-2024. Er kunnen geen rechten aan de informatie in dit verkiezingsprogramma worden ontleend. DENK heeft grote zorgvuldigheid in acht genomen bij het samenstellen van dit programma en daarbij gebruik gemaakt van bronnen die betrouwbaar geacht worden.